

Empowered lives.
Resilient nations.

XÂY DỰNG KẾ HOẠCH NÂNG CẤP NHẪM CẢI THIỆN

trải nghiệm và dịch vụ du khách do Bảo tàng thiên nhiên
Vườn Quốc gia Cúc Phương cung cấp

Federal Ministry for the
Environment, Nature Conservation,
Building and Nuclear Safety

Flanders
State of the Art

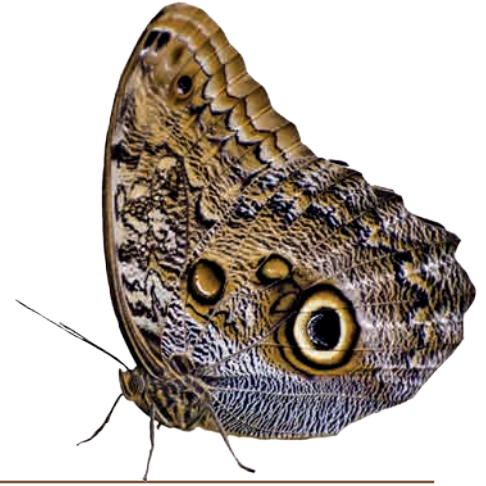
Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra

Swiss Confederation

Federal Office for the Environment FOEN

Ảnh: internet

1. THÔNG TIN DỰ ÁN

Tên dự án

Xây dựng kế hoạch nâng cấp nhằm cải thiện trải nghiệm và dịch vụ du khách
Bảo tàng thiên nhiên Vườn Quốc gia Cúc Phương`

Vị trí

Ninh Bình

Thời gian

04/2018 – 12/2018

Tổ chức thực hiện

BIOFIN Việt Nam, Tổng cục Lâm nghiệp/Bộ Nông nghiệp và Phát triển nông thôn, Bộ Tài chính

2. BỐI CẢNH DỰ ÁN

2.1 GIỚI THIỆU VỀ BIOFIN

Sáng kiến Tài chính Đa dạng sinh học (BIOFIN) được Chương trình Phát triển Liên hợp quốc (UNDP) quản lý với sự hỗ trợ của Ủy ban châu Âu và Chính phủ Đức, Thụy Sĩ, Na Uy và Flanders. Sáng kiến 29 triệu USD được đưa ra vào tháng 10 năm 2012 và triển khai đến cuối năm 2018 với một cam kết bảo đảm cho giai đoạn 2 từ Chính phủ Đức sẽ cho phép thực hiện một số giải pháp tài chính.

Với sự hướng dẫn của ban chỉ đạo toàn cầu, BIOFIN xây dựng phương pháp để xác định khoảng trống tài chính đa dạng sinh học ở cấp quốc gia nhằm cải thiện hiệu quả chi phí thông qua việc lồng ghép đa dạng sinh học vào các quy hoạch phát triển của quốc gia và của các ngành, và để phát triển các kế hoạch tài chính quốc gia toàn diện.

2.2 GIỚI THIỆU VỀ DỰ ÁN THÍ ĐIỂM TẠI CÚC PHƯƠNG

Vườn quốc gia Cúc Phương được thành lập vào ngày 7 tháng 7 năm 1962. Đây là vườn quốc gia đầu tiên và cũng là khu bảo tồn thiên nhiên đầu tiên ở Việt Nam. Rừng Cúc Phương từ lâu đã nổi tiếng cả trong và ngoài nước về sự đa dạng của các loài trong hệ sinh thái rừng, phong cảnh thiên nhiên tươi đẹp, giá trị văn hóa và cộng đồng dân tộc Mường tại địa phương. Do có một lượng lớn du khách đến địa điểm du lịch nổi tiếng này hàng năm nên nó có tiềm năng lớn trong việc nâng cao nhận thức về các vấn đề môi trường trong cộng đồng.

Tuy nhiên, các nguồn lực tài chính hạn chế không cho phép Bảo tàng thực hiện đầy đủ nhiệm vụ về cung cấp thông tin và nâng cao nhận thức cho công chúng như được phân công. Các bộ sưu tập và

cơ sở vật chất cần được nâng cấp và bảo trì, và bảo tàng không có nhiều kinh nghiệm trong việc cung cấp hoặc thuê ngoài các dịch vụ thay thế dành cho du khách, cũng như thiếu kiến thức về các thực hành tốt nhất toàn cầu trong việc cung cấp dịch vụ bảo tàng và tạo thu nhập.

Việc nâng cấp Bảo tàng thiên nhiên Cúc Phương là một hoạt động thí điểm dưới sự hợp tác của BIOFIN và Bộ Tài chính và Tổng cục Lâm nghiệp thuộc Bộ Nông nghiệp và Phát triển Nông thôn. Dự án dự định triển khai một kế hoạch tài chính và khung pháp lý tăng cường để có thể thu phí dịch vụ tham quan khi đến tham quan các bảo tàng thiên nhiên thuộc phạm vi quản lý cấp quốc gia, cũng như triển khai một thông tư dựa trên đề án thu và sử dụng phí và dịch vụ

Ảnh: internet

3. KẾT QUẢ DỰ ÁN

KẾT QUẢ 1: ĐỀ ÁN TÀI CHÍNH ĐỐI VỚI VIỆC THU PHÍ DU KHÁCH

Hiện nay, Bảo tàng Tài nguyên rừng Việt Nam và các Bảo tàng thiên nhiên thuộc các Vườn quốc gia dưới sự quản lý của Tổng cục Lâm nghiệp (TCLN) được Chính phủ xác định là đơn vị sự nghiệp và nguồn tài chính chủ yếu được cung cấp bởi ngân sách nhà nước. Tuy nhiên, mặc dù nhu cầu tham quan của công chúng tăng lên nhưng phân bổ ngân sách rất hạn chế, điều này cản trở hiệu quả hoạt động của bảo tàng. Vì không có quy định pháp lý về việc thu phí du khách, các bảo tàng không có nguồn tài trợ nào khác để tài trợ cho các hoạt động thường xuyên của họ. Do đó, phát triển một kế hoạch thu phí tham quan trong các bảo tàng thiên nhiên là một nhiệm vụ cần thiết và có ý nghĩa phù hợp với các lĩnh vực ưu tiên của dự án BIOFIN.

Đề án tài chính này sẽ được thí điểm tại bảo tàng thiên nhiên ở Vườn quốc gia Cúc Phương, nhằm hướng dẫn để tăng doanh thu cho các bảo tàng thiên nhiên của Việt Nam bằng cách đưa vào áp dụng phí tham quan, vì hiện tại không có quy định nào như vậy.

Ảnh: internet

Đề án tài chính được đề xuất có kết quả là một dự thảo thông tư về việc thu và sử dụng phí và dịch vụ của bảo tàng thiên nhiên, nhằm tăng cường các quy định pháp lý cho việc thu phí, chuyển tiền và sử dụng nguồn thu tự có của các bảo tàng thuộc các vườn quốc gia và cơ quan trực thuộc Tổng cục Lâm nghiệp. Kế hoạch này sẽ hỗ trợ việc thực thi Luật Phí và Lệ phí, dựa trên Nghị định của chính phủ về cơ chế tự chủ cho các đơn vị sự nghiệp công và đặc biệt tận dụng các cơ hội để tự tạo ra các nguồn tài chính thay thế, ổn định và bền vững của bảo tàng như các đơn vị sự nghiệp công để duy trì, phát triển và nâng cao hiệu quả hoạt động của họ.

Thông tư quy định mức thu, chế độ thu, nộp, quản lý và sử dụng phí thăm quan bảo tàng tài nguyên rừng tại sáu vườn quốc gia Tam Đảo, Ba Vì, Cúc Phương, Bạch Mã, Cát Tiên, và Yok Don, cũng như tại Bảo tàng Tài nguyên rừng Việt Nam tại Hà Nội.

Cụ thể, thông tư bao gồm các nội dung về:

- i. Các dịch vụ các viện bảo tàng được phép cung cấp và mức phí được thỏa thuận tính cho các đối tượng du khách được xác định;
- ii. Các đối tượng được miễn hoặc giảm phí đối với các dịch vụ được xác định; và
- iii. Các phương thức hoạt động và quản lý trong việc thu phí, chế độ thu, nộp, quản lý và sử dụng nguồn phí thu được.

Mức phí tham quan bảo tàng tài nguyên rừng của Việt Nam dự kiến được quy định như sau:

- **Người lớn:** 40.000 VNĐ/người/lượt
- **Sinh viên:** 20.000 VNĐ/người/lượt
- **Trẻ em trên 6 tuổi:** 10.000 VNĐ/người/lượt

Các tổ chức thu phí sẽ nộp 10% tổng doanh thu vào ngân sách nhà nước, nhưng sẽ có thể giữ lại 90% còn lại cho chi phí tại bảo tàng. Sau khi hạch toán doanh thu và chi tiêu theo quy định, các tổ chức sẽ giữ lại phần còn lại để cải thiện chất lượng dịch vụ du khách và tái đầu tư vào các hoạt động của bảo tàng, trong đó khuyến nghị ưu tiên việc thu thập mẫu vật và nâng cấp các cơ sở thiết yếu.

4. TÁC ĐỘNG TÍCH CỰC DỰ KIẾN

Việc thu phí tham quan bảo tàng thiên nhiên dự kiến sẽ:

- Góp phần duy trì hoạt động thường xuyên của hệ thống bảo tàng thiên nhiên Việt Nam nhằm trang trải một phần phân bổ ngân sách nhà nước hàng năm cho các tổ chức, giúp họ quản lý và khai thác quỹ đầu tư hiệu quả hơn và tạo thêm quỹ để tái đầu tư.
- Nâng cao chất lượng dịch vụ do các bảo tàng thiên nhiên cung cấp nhằm đáp ứng nhu cầu của du khách đến học tập, nghiên cứu và tham quan.
- Bổ sung quỹ của bảo tàng cho các hoạt động nghiên cứu, mua sắm và bảo trì mẫu vật, cải thiện dịch vụ du khách, tiếp cận giáo dục, v.v., từ đó tuyên truyền và củng cố kiến thức, nhận thức và hiểu biết về tài nguyên phong phú và đa dạng của rừng, những lợi ích của rừng và đa dạng sinh học mang lại cho sinh kế và nền kinh tế, và nhu cầu bảo tồn và bảo vệ rừng và môi trường.

5. CẢI TẠO BẢO TÀNG THIÊN NHIÊN CÚC PHƯƠNG

Hình 1. Mặt tiền tòa nhà Bảo tàng thiên nhiên Cúc Phương.

5.1 HIỆN TRẠNG BẢO TÀNG THIÊN NHIÊN CÚC PHƯƠNG

Bảo tàng này được xây dựng vào năm 2005, nằm trên một vị trí đẹp trong Vườn quốc gia Cúc Phương, phù hợp với một bảo tàng thiên nhiên địa phương. Tuy nhiên, kiến trúc của bảo tàng không đủ hiện đại cho các trưng bày hiện tại và không tạo ra một trải nghiệm ấn tượng và hấp dẫn cho du khách. Để thu hút du khách đến thăm bảo tàng và đảm bảo rằng kế hoạch thu phí thành công trong thực tế, việc cải tạo sẽ vô cùng cần thiết.

Những thách thức mà bảo tàng phải đối mặt trong việc nâng cấp cơ sở vật chất và dịch vụ bao gồm:

- Hệ thống chiếu sáng, điều hòa không khí, thông gió và chữa cháy không phù hợp với kiến trúc bảo tàng hiện đại, cũng không phù hợp để đáp ứng các yêu cầu chuyên môn về bảo quản vật thể và mẫu vật sinh học.
- Các trưng bày bảo tàng hiện tại không thể thu hút du khách: các mẫu vật được đặt đơn giản và sơ sài trong các tủ lồng kính.
- Trưng bày thiếu thông tin cần thiết hữu ích cho du khách thông qua các biển hiệu, hướng dẫn, bảng, áp phích, tờ rơi, tài liệu quảng cáo hoặc logo.
- Hiện tại, chỉ có hai nhân viên làm việc nghiên cứu, thu thập và quản lý các mẫu vật tại Bảo tàng thiên nhiên Cúc Phương.
- Bảo tàng hiện không có bất kỳ hoạt động nào và chỉ tổ chức rất ít hoạt động khoa học. Chính sách của ban quản lý là không khuyến khích du khách đến vì các cơ sở không đủ điều kiện để tiếp đón thêm.

5.2 ĐỀ XUẤT CHÍNH SÁCH ĐẦU TƯ TÀI CHÍNH

Ngân sách nhà nước hàng năm hiện tại của Bảo tàng Cúc Phương là 500 triệu đồng, chỉ đủ cho các hoạt động cốt lõi, bao gồm cả việc thu thập và bảo quản mẫu vật. Kinh phí này không thể đảm bảo chi tiêu cho việc mở cửa cho công chúng.

Với sự hỗ trợ của dự án BIOFIN, Vườn quốc gia Cúc Phương đã chuẩn bị kế hoạch đầu tư cho bảo tàng thiên nhiên. Kế hoạch này đã được phê duyệt với ngân sách 5,3 tỷ đồng trong hai năm. Sau khi nâng cấp bảo tàng sẽ có những thay đổi dự kiến về doanh thu như sau:

- Số lượng du khách đến bảo tàng sẽ tăng qua các năm.
- Các loại doanh thu sẽ được đa dạng hóa (ví dụ: bán vé, tổ chức sự kiện cho các tổ chức nghiên cứu hoặc trường học, bán đồ lưu niệm và đồ uống).
- Tổng doanh thu sẽ tăng qua các năm.
- Thu nhập ròng hàng năm sẽ tăng qua các năm (xem Hình 2).

Điều này sẽ góp phần vào sự thành công của việc thực hiện Thông tư về thu phí vào cửa các bảo tàng thiên nhiên.

5.3 KỊCH BẢN TRƯNG BÀY ĐỀ XUẤT

Tên dự kiến của dự án thí điểm:

Sự đa dạng sinh học của rừng Cúc Phương.

Thông điệp:

Ý định của bảo tàng là xây dựng thương hiệu theo cách thể hiện giá trị và đặc điểm nổi bật về đa dạng sinh học của rừng Cúc Phương.

Không gian triển lãm:

Khoảng 470m² (trong nhà) nhằm phục vụ nhu cầu nghiên cứu, học tập, tham quan và thưởng thức văn hóa, cũng như giáo dục về môi trường cho công chúng nói chung.

Tầm nhìn và phương thức tiếp cận:

Tầm nhìn: Để thể hiện nhiệm vụ bảo tồn và phát huy đa dạng sinh học và giá trị văn hóa bản địa của rừng Cúc Phương cho công chúng thông qua ngôn ngữ trưng bày trong bảo tàng.

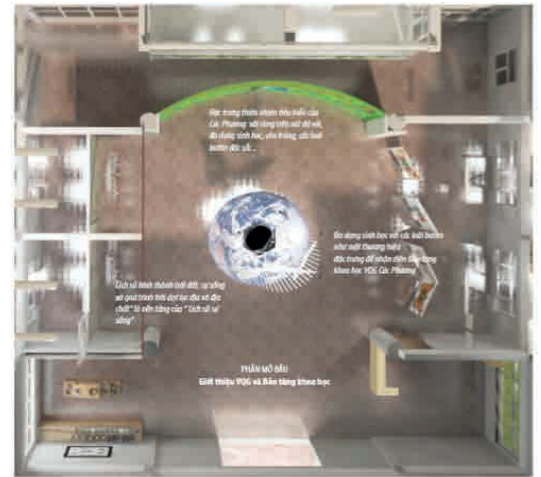
Phương thức tiếp cận: Sử dụng phương thức tiếp cận tập trung vào sinh thái, những câu chuyện được kể sẽ gắn liền với môi trường của động vật, thực vật rừng, tài nguyên sinh vật và con người để tái tạo các đặc điểm và môi trường của Vườn quốc gia Cúc Phương theo cách thể hiện mối liên hệ sâu sắc giữa thiên nhiên và con người.

Các chủ đề trưng bày

Các triển lãm và tuyến đường trưng bày của Bảo tàng thiên nhiên Cúc Phương sẽ bao gồm bốn chủ đề, cùng với các khu vực giới thiệu và kết thúc. Bốn chủ đề trưng bày sẽ là:

1. Đa dạng thực vật và tài nguyên thực vật của rừng Cúc Phương
2. Động vật thủy sinh ở rừng Cúc Phương
3. Sự đa dạng và phong phú về các loài động vật có xương sống và côn trùng ở rừng Cúc Phương
4. Văn hóa dân tộc Mường, kiến trúc bản địa, và các địa điểm khảo cổ ở rừng Cúc Phương.

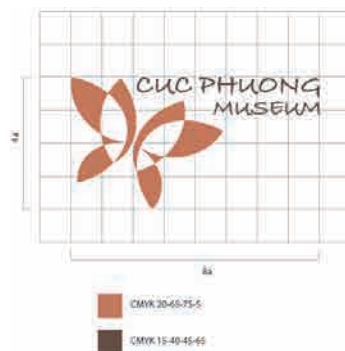
Mỗi chủ đề sẽ trình bày hình ảnh, video, mẫu vật được chọn, đồ tạo tác và tương tự như minh họa một tính năng đặc trưng của vườn quốc gia và được liên kết với phần còn lại để cải thiện nhận thức về bảo tồn và tầm quan trọng của việc bảo vệ đa dạng sinh học.

Hình ảnh 3D của bảo tàng theo bản thiết kế được đề xuất: sảnh & tầng một.

Hình ảnh 3D của bảo tàng theo bản thiết kế được đề xuất: sảnh & tầng một.

Logo mới của Bảo tàng thiên nhiên Cúc Phương.

BIOFIN VIỆT NAM

Địa chỉ: 304 Kim Mã, Ba Đình, Hà Nội, Việt Nam

ĐT: 84 4 38500150

Website: www.vn.undp.org